

alastair
reynolds
hăul ispășirii

Traducere din limba engleză de
MIHAI-DAN PAVELESCU

PROLOG

Ea stă singură la capătul cheiului și privește cerul. Sub razele lunii, podețul din scânduri este o panglică strălucitoare albastră-argintie care se întinde îm urmă, până la țarm. Oceanul este negru ca tușul și clipoceaște încetișor când atinge stâlpii cheiului. Dincolo de golf, spre vest, se zăresc petice luminoase: măgăleli de un verde-pastel licăritor, de parcă o flotă de galioane s-a scufundat, dar toate luminile încă i-ar mai fi aprinse.

Este îmbrăcată (dacă acesta este termenul potrivit) într-un nor alb de fluturi mecanici. Îi îndeamnă să se apropie, cu aripile strânse laolaltă într-o plasă, iar ei formează un fel de armură. Nu pentru că i-ar fi frig – briza serii este caldă și poartă aroma slabă și exotică a insulelor îndepărivate –, ci fiindcă se simte vulnerabilă, căci i se pare că e examinată de ceva mult mai vast și mai bătrân decât ea. Dacă ar fi ajuns cu o lună mai devreme, când pe planeta aceasta se mai aflau încă zeci de mii de persoane, probabil că oceanul nu i-ar fi acordat atâtă atenție. Însă, de acum, toate insulele au fost abandonate de către oameni, cu excepția câtorva leneși încăpățânați sau a unor nou-sosiți întârziati ca ea însăși. Ea este ceva nou aici – sau, mai degrabă, ceva care a fost plecat foarte mult timp – și semnalul ei chimic trezește oceanul. Măgălelele de lumină care se zăresc de cealaltă parte a golfului au apărut după coborârea ei. Nu este o coincidență.

După atâtă timp, oceanul tot și-o amintește.

– Ar trebui să mergem! strigă protectorul ei și vocea lui răzbăte de la triunghiul negru de țarm unde așteaptă, sprijinindu-se ne-răbdător în baston. Nu mai e un loc sigur de acum... dacă au înțețat să mai aibă grija de inel.

Inelul, da; ea îl vede acum, despicând cerul ca o înfățișare exagerată și cu stângăcie făcută a Căii-Lactee. Strălucește și scânteiază: nenumărate cioburi dure de sfârâmături ce reflectă lumina venită de la soarele din apropiere. Autoritațile planetare încă îl întrețineau când a sosit ea: o dată la câteva minute, putea să vadă sclipirea trandafiriei a unui jet direcțional, când o dronă corecta orbita unei sfârâmături, împiedicând-o să pătrundă în atmosfera planetei și să cadă în ocean. A înțeles că localnicii își puneau câte o dorință când zăreau o sclipire. Nu erau mai superstițioși decât oricare dintre locuitorii altor planete pe care îi întâlnise, dar înțelegeau fragilitatea deplină a lumii lor – fără sclipirile acelea nu exista niciun viitor. Pe autoritați nu le-ar fi costat nimic să continue să întrețină inelul: dronele ce se autoreparau îndeplineau aceeași sarcină ce nu necesita gândire de patru sute de ani, încă de la relocare. Dezactivarea lor fusese un gest pur simbolic, menit să încurajeze evacuarea.

Prin vălul inelului, ea vede celălalt satelit natural, mai îndepărtat: cel care nu fusese sfârâmat. Aproape nimeni de aici nu avea habar ce se întâmplase. Ea însă știa. Ea văzuse cu propriii ochi, deși din depărtare.

– Dacă mai rămânem..., spune protectorul ei.

Ea se întoarce spre țărm.

– Mai am nevoie doar de puțin timp. Apoi putem pleca.

– Mă tem să nu fure cineva nava. Mă îngrijorează Cuibarii.

Ea încuviuințează, înțelegându-i temerile, totuși este decisă să facă lucrul care a adus-o aici.

– Nava n-o să pătească nimic. Si n-ai de ce să-ți faci griji din cauza Cuibarilor.

– Se pare că au un interes aparte pentru noi.

Ea alungă de pe frunte un fluture mecanic rătăcitor.

– Dintotdeauna l-au avut. Sunt doar curioși, astăzi tot.

– O oră, spune el. După aceea plec și te las aici.

– N-o să faci.

– Există un singur mod prin care să află adevarul, nu?

Ea zâmbește, știind că el n-o va părăsi. Are însă dreptate să fie neliniștit: pe tot drumul încocă merseră împotriva sensului de evacuare. Fusese ca și cum ar fi înnotat în amonte, izbiți de fluxul spre exterior al nenumăratelor nave. Până ajunseră pe orbită, lujerii de tranzit fuseseră deja blocați; autoritațile nu permiteau nimănui să-i folosească pentru a coborî spre suprafață. Pentru a-și asigura locuri într-un wagon descendant, se folosiseră de mite și de şiretenie. Compartimentul fusese numai al lor, dar totul – aşa-i spusese tovarășul ei – mirosisese a teamă și a panică; semnale chimice umane imprimate până și în materialul mobilierului. Ea era bucuroasă că nu avea acuitatea lui în privința miroslului. și așa este destul de speriată, ba chiar într-o măsură mai mare decât ar fi vrut să știe el. Fusese și mai speriată când Cuibarii o urmăseră în sistemul acesta stelar. Nava lor complicată, cu fuzelaj spiralat – canelată și compartimentată, vag translucidă – este una dintre ultimele de pe orbită. Oare doresc ceva de la ea sau au venit doar să privească?

Se uită din nou la ocean. Poate că-i doar rodul imaginației sale, dar mâzgălelele strălucitoare par să fi crescut în număr și în mărime; de acum nu mai seamănă cu o flotă de galioane aflată sub apă, ci, mai degrabă, cu o metropolă scufundată. și mâzgălelele par să se târască spre capătul dinspre larg al cheiului. Oceanul o poate gusta: organisme minusculi aleargă între aer și apă. Se infiltrează prin piele, în sânge, în creier.

Se întreabă cât de multe știe oceanul. Probabil că a simțit evacuarea: a perceput plecarea atâtior minți umane. Probabil că i-au lipsit venirile și plecările înnotătorilor și informațiile neurale pe care le purtau ei. S-ar putea chiar să fi simțit sfârșitul operațiunii de îngrijire: două sau trei fragmente din fostul satelit natural au căzut deja în apă, deși nicăieri în apropierea acestor insule. Totuși, cât de multe știe, de fapt, oceanul despre ce se va întâmpla? se întreabă ea.

Le transmite fluturilor o comandă. Un regiment se desprinde de mâncea și i se adună înaintea feței. Își înțește aripile, formând un ecran cu margini zdrențuite, de dimensiunea unei batiste și

doar aripile de pe margini mai flutură. Ecranul își schimbă culoarea și devine perfect transparent, cu excepția unei borduri violete. Ea își lasă capul pe spate și privește cerul serii, prin inelul de sfârșit. Prințul truc de calcul, fluturii șterg inelul și celălalt satelit. Firmamentul se întunecă gradat, negrul devine, parcă, și mai negru, stelele, mai strălucitoare. Ea își îndreaptă atenția către o stea anume, alegând-o după o clipă de concentrare.

Steaua respectivă nu are nimic remarcabil. Este, pur și simplu, cea mai apropiată de acest sistem binar, aflându-se la numai câțiva ani-lumină depărtare. Dar a devenit acum un marker, avangardă a ceva ce nu poate fi oprit. Ea a fost acolo când au evacuat sistemul acela, acum treizeci de ani.

Fluturii execută alt truc de calcul. Imaginea transfochează concentrându-se asupra stelei aceleia, care devine mai strălucitoare, până când începe să pară colorată de-a dreptul. Nu mai este albă acum, nici măcar alb-albastră, ci are o nuanță inconfundabilă verzuie.

Iar astăzi nu este bine deloc

UNU

Ararat, sistemul p Eridani A, 2675

Scorpio nu-l scăpă din ochi pe Vasko în timp ce Tânărul înota spre țărm. Pe tot drumul încoace, se gândise la încercare, la ce ar fi simțit el dacă ar fi luncat în jos prin adâncuri neluminate. Se spunea că, dacă trebuie să mori, dacă, pur și simplu, nu ai de ales, atunci încercul n-ar fi moartea cea mai rea. Se întrebă cum putea fi cineva sigur în privinta asta și dacă era valabil și pentru hiperporci.

Încă se gândeau la toate acestea când barca se opri lin, cu motorul electric exterior continuând să funcționeze până îl deconectă.

Scorpio testă cu un băț peste bord și aprecie că apa nu era mai adâncă de o jumătate de metru. Sperase să localizeze unul dintre canalele ce permiteau o apropiere mai mare de insulă, dar trebuia să se descurce și în condițiile existente. Chiar dacă nu convenise un loc de întâlnire cu Vasko, nu mai avea timp să revină în ocean și să se învârtă de colo până colo, vânând ceva ce era oricum greu de găsit chiar și când apa era limpede, iar cerul, perfect senin.

Scorpio se duse la provă și luă parâma învelită în plastic pe care Vasko o folosise drept pernă. Își înfășură strâns un capăt al ei în jurul încheieturii și apoi sări peste bord printr-o singură mișcare fluidă. Căzu cu un plescait în apa puțin adâncă și verde ca sticla, care-i trecea cu puțin peste genunchi. Abia dacă-i simțea răcelea prin pielea groasă a cizmelor și a jambierelor. Barca se îndepărta încetisor acum, după ce o părăsise, dar, printr-o sfichiuire a încheieturii, tensionă parâma și întoarse prova cu câteva grade. Începu să meargă, aplecându-se mult în față pentru a remorca barca. Pietrele de sub tălpi erau înșelătoare, dar de data asta mersul legănat al picioarelor lui crăcăname îi fu de folos. Nu-și întrerupse

ritmul până ce apa nu ajunse la jumătatea cizmelor și simții din nou barca frecându-se de fund. O trase zece-doisprezece pași mai departe spre țărm, însă nu voia să riște s-o târască mai mult.

Văzu că Vasko ajunse la apa puțin adâncă. Tânărul abandonă înnotul și se ridică în picioare.

Scorpio și-a lăsat în barcă și bucătele de metal corodat și se rupseră sub degete când se prinse de bordaj. Barca trecuse de o sută douăzeci de ore de imersiune, așa că probabil acesta avea să fie ultimul ei voiaj. Se întinse în exterior și aruncă ancora mică. Ar fi putut să facă mai devreme, dar ancorele erau la fel de predispuse la eroziune ca și bordajul. Era mai bine să n-ai multă incredere în ele.

Privî din nou spre Vasko. Venea grijuilu, cu brațele întinse în lateral pentru echilibru.

Scorpio strânse hainele tovarășului său și le îndesă în ranița lui, care conținea deja ratii, apă proaspătă și consumabile medicale. Își puse ranița în spate și începu drumul scurt, însă obosit, către uscat, având grija să privească ocazional spre Vasko. Scorpio știa că fusese dur cu Tânărul, dar, odată ce furia începusă să crească în el, n-o mai putuse controla. Astă îl neliniștea. Trecuseră douăzeci și trei de ani de când nu mai ridicase mâna împotriva unui om, altfel decât în exercițiul funcțiunii. Recunoștea totuși că și cuvintele puteau fi violente. Cândva ar fi râs la gândul acela și l-ar fi ignorat, dar în ultima vreme încercase să trăiască un alt fel de viață. Credea că lăsase în urmă anumite lucruri.

Desigur, furia aceea fusese adusă la suprafață de perspectiva de a-l întâlni pe Clavain. Prea multe neliniști, prea multe fire emoționale ce se întindeau înapoi, afundându-se în mocirla însângerată a trecutului său. Clavain știa ce fusese Scorpio. Clavain știa exact de ce era capabil.

Se opri și aștepta ca Tânărul să-l ajungă din urmă.

– Domnule...

Vasko gâfâia și tremura.

– Cum a fost?

– Ai avut dreptate, domnule. Era mai rece decât părea.

Scorpio își lăsa ranița din spate.

– M-am gândit că așa va fi, totuși te-ai descurcat bine. Îți-am luat lucrurile. O să te usuci și o să te încălzești foarte repede. Nu-ți pare rău că ai venit?

– Nu, domnule. Îmi doream puțină aventură, nu?

Scorpio îi întinse lucrurile.

– Când o să fii de vîrstă mea, n-o să mai ai același chef de aventură.

Era o zi liniștită, așa cum se întâmpla adesea când plafonul de nori era coborât pe Ararat. Soarele cel mai apropiat – cel în jurul căruia se rotea planeta – era o pată decolorată ce atârna jos, în vest. Perechea sa binară îndepărtată era o nestemată alb-orbitoare deasupra orizontului opus, întuită într-o crăpătură din nori. P Eridani A și B, atât doar că nimeni nu le spunea altfel decât Soarele Puternic și Soarele Slab.

În lumina gri-argintie a zilei, apa era lipsită de culoarea ei obișnuită, fiind redusă la o supă mohorâtă, verde-cenușie. Părea densă când clipocea în jurul cizmelor lui Scorpio, dar, în ciuda opacității, densitatea reală a microorganismelor în suspensie era scăzută potrivit standardelor Araratului. Vasko își asumase un risc înnotând, dar avusesese dreptate să facă, fiindcă asta le îngăduise să se apropie mai mult cu barca de țărm. Scorpio nu era expert în domeniu, totuși știa că întâlnirile cele mai importante între oameni și Jongleri aveau loc în zonele oceanului atât de saturate de organisme, încât acestea erau mai degrabă plute de materie organică. Aici concentrația era suficient de scăzută pentru a nu exista riscul ca Jonglerii să roadă barca în timp ce ei erau plecați sau să creeze un sistem local de marea, care să-l târască în ocean.

Parcurseră restul distanței până la uscat și ajunseră la câmpia stâncosă ce suia lin, care fusese vizibilă de pe apă sub forma unei linii întunecate. Solul era presărat ici-colo cu bălti puțin adânci, oglindind cerul înnorat, gri-argintiu. Trecuă printre ele, îndrepându-se spre un punct alb aflat undeva la distanță medie.

– Încă nu mi-ai spus despre ce-i vorba, zise Vasko.

– Vei afla în curând. Nu ești suficient de entuziasmat de întâlnirea cu bătrânu?

- Cred că-s mai degrabă speriat.

- Da, el are efectul să te asupra oamenilor, dar nu te lăsa copleșit. Nu-i un tip pe care să-l încânte venerația.

După zece minute de mers, Scorpio își recuperase forțele pe care le cheltuise remorcând barca. Între timp, punctul devenise o formă convexă pe sol, care se dovedi a fi un cort gonflabil. Era ancorat prin țăruri fixați în rocă, iar țesătura albă de la bază era pătată în nuanțe de verde-marin. Fusese peticit și reparat de câteva ori. În jurul său erau adunate și sprijinile, în unghiiuri bizare, bucăți de cochilii recuperate din ocean precum lemnele purtate de valuri. Modul cum fuseseră așezate denota în mod clar o concepție artistică.

- Mai devreme, domnule, rosti Vasko, ai zis că totuși Clavain n-a făcut ocolul planetei.

- Așa este.

- Și dacă a preferat să vină aici, de ce nu ne-au putut spune ei, pur și simplu?

- De vină a fost motivul pentru care el a venit aici, răspunse Scorpio.

Ocoliră structura gonflabilă până ajunseră la ușa presurizată. Lângă ea se afla cutiuța zumzăitoare care alimenta cortul cu energie, menținea diferențialul de presiune și furniza căldură și confort pentru ocupantul său.

Scorpio examină una dintre bucățile de cochilie, pipăind muchia ascuțită rămasă în locul unde fusese tăiată dintr-un întreg mai mare.

- Se pare că s-a plimbat ceva pe plajă, comentă el.

Vasko arăta ușa exterioară deja deschisă.

- Oricum, s-ar zice că deocamdată nu-i nimeni acasă.

Hiperporcul deschise ușa interioară. Înăuntru erau un pat supraetajat și un teanc de așternuturi împăturite cu grija. Un birou mic, pliabil, o plită și un sintetizator alimentar. O carafă de apă purificată și o cutie cu alimente. O pompă de aer care încă funcționa și pe masă, câteva bucăți mici de cochilii.

- Nu poți spune când a fost ultima dată aici, comentă Vasko.

Scorpio clătină din cap.

- Nu lipșește de mult timp, probabil de o oră sau două.

Tânărul privi în jur, căutând vreo dovadă pe care Scorpio o zărise deja. Probabil că el n-avea să găsească: hiperporciile aflaseră de mult că nu aveau în comun cu oamenii standard simțul acut al miroslui pe care îl moșteniseră de la strămoșii lor. De asemenea, învățaseră – pe propria lor piele și în mod dureros – că oamenilor nu le placea să li se reamintească asta.

Ieșiră și etanșără ușa interioară așa cum o găsiseră.

- Ce facem acum? întrebă Vasko.

Scorpio desfăcu de pe o mână o brătară de comunicații de rezervă și i-o întinse. Brățării îi fusese deja alocată o frecvență securizată, astfel încât nu exista niciun pericol să fie ascultați de cineva de pe celealte insule.

- Știi cum să folosești?

- O să mă descurc. Vrei să fac cu ea ceva anume?

- Da. O sășteptă aici până mă întorc. Cred că îl voi aduce pe Clavain cu mine. Dar, în cazul în care el te va găsi primul, să-i spui cine ești și cine te-a trimis. După aceea mă suni și-l întrebui pe Clavain dacă vrea să stea de vorbă cu mine. Ai înțeles?

- Și dacă nu te întorci?

- Atunci ar fi bine să-l suni pe Blood.

Vasko pipăi brățara.

- Pari un pic îngrijorat de starea lui de spirit, domnule. Crezi că ar putea fi periculos?

- Sper să fie, spuse Scorpio, pentru că, dacă nu este, nu ne folosește foarte mult. Îl bătu pe umăr. Acum așteaptă aici, până fac turul insulei. Nu va dura mai mult de o oră și cred că-l voi găsi undeva lângă ocean.

Scorpio porni pe țarmul plat și stâncos al insulei, întinzându-și brațele butucănoase pentru echilibru, fără să-i pese cătuși de puțin că arăta stângaci sau comic.

Încetini, crezând că distingea în depărtare o siluetă care apărea și dispărea în negura tot mai întunecată a cetii oceanului spre

sfârșitul după-amiezii. Miji ochii, încercând să compenseze vederea care nu-i mai funcționa la fel de bine ca în Orașul Abisului, când era mai Tânăr. Pe de-o parte, speră că miracul se va dovedi a fi Clavain. Pe de alta, speră că se va dovedi un produs al imaginăției sale, o combinație de rocă, lumină și umbră care-i păcălise ochii.

Oricât n-ar fi avut chef s-o recunoască, era neliniștit. Trecuseră săse luni de când îl văzuse ultima dată pe Clavain. Sigur că da, asta nu însemna mult, în niciun caz raportat la durata vieții bărbatului. Cu toate acestea, Scorpio nu-și putea alunga sentimentul că era pe cale să întâlnească o persoană pe care n-o mai văzuse de decenii, cineva pe care viața și experiențele trăite între timp puteau să-l fi deformat până la a-l face de nerecunoscut. Se întrebă cum să reacționeze dacă descoperea că într-adevăr Clavain își pierduse mințile. Oare măcar și-ar fi dat seama de asta? Scorpio petrecuse destul timp în preajma oamenilor standard pentru a fi încrezător că le putea citi intențiile, stările de spirit și sănătatea mintală generală. Se spunea că mințile oamenilor și ale hiperporcilor nu erau foarte diferite, dar în privința lui Clavain, Scorpio avea grija întotdeauna să-și ignore așteptările. Clavain nu era ca alții oameni. Istoria îl modelase, lăsând în urmă ceva unic și posibil monstruos.

Scorpio avea cincizeci de ani. Îl cunoscuse pe Clavain la jumătatea vieții sale, când fusese capturat de fosta față a lui Clavain în sistemul Yellowstone. La scurt timp după aceea, Clavain dezertase de la Agregați și, după câteva neînțelegeri reciproce, el și Scorpio sfârșiseră prin a lupta împreună. Adunaseră o bandă pestriță din vecinătatea lui Yellowstone și furaseră o navă pentru a călători în sistemul Resurgam. Pe drum, fuseseră amenințați și hărțuiți de foștii tovarăși Agregați ai lui Clavain. Din spațiul Resurgam – la bordul altelui nave – ajunseseră aici, pe planeta acvatică Ararat cea verde-albastră. După Resurgam, puține lupte fuseseră necesare, dar cei doi continuaseră să lucreze împreună la înființarea coloniei temporare. Ei concepuseră și aduseseră la viață comunități întregi. Adesea se certaseră, totuși numai în privința chestiunilor foarte serioase. Când unul sau altul tindea spre o politică prea dură sau prea blandă, celălalt era prezent pentru a

restabili echilibrul. În anii aceia, Scorpio își găsise tăria de caracter necesară pentru a înceta să-i mai urască pe oameni în fiecare moment al vieții. Măcar asta i-o datora lui Clavain.

Dar nimic nu era niciodată simplu, nu-i aşa?

Problema era că, de fapt, Clavain se născuse cu cinci sute de ani în urmă și trăise efectiv mulți dintre anii respectivi. Ce s-ar fi întâmplat dacă acel Clavain pe care îl știa Scorpio – de fapt, acel Clavain pe care îl știau majoritatea coloniștilor – nu era decât o fază trecătoare, ca o întrezărire înșelătoare a strălucirii soarelui într-o zi altfel furtunoasă? În primele zile ale relației lor, Scorpio nu-l scăpase aproape nicio clipă din ochi, atent la orice revenire a tendințelor lui de măcelărire nediscriminatorie. Nu observase nimic care să-i trezească suspiciunile, ba chiar văzuse mai mult decât suficient pentru a avea siguranță că el, Clavain, nu era spiritul răului de care amintea istoria.

Însă în ultimii doi ani, certitudinile i se năruiseră. Nu pentru că ar fi devenit Clavain mai crud, mai arătos sau mai violent decât înainte, totuși ceva din el se schimbase. Era ca și cum calitatea luminii unui peisaj se modificase de la o clipă la alta. Faptul că Scorpio știa că alții aveau îndoieri similare despre propria-i stabilitate nu-l liniștea prea mult. El își cunoștea starea mintală și spera că nu va mai răni niciodată vreun om aşa cum făcuse în trecut. Dar nu putea decât să speculeze despre ce se întâmpla în mintea prietenului său. Era sigur doar de un lucru: Clavain pe care-l cunoștea, Clavain alături de care luptase, se retrăsese într-un spațiu personal extrem de privat. Chiar înainte să se fi refugiat pe insulă, Scorpio ajunse în punctul în care cu greu îl mai putea citi.

Dar nu-l acuzase pe Clavain pentru asta. Nimici nu l-ar fi acuzat.

Își continuau înaintarea până fu convins că silueta era reală, apoi avansă până izbuti să discearnă detalii. Silueta stătea ghemuită pe țarm, nemîscată, ca adâncită într-o reverie pe care el o întrerupse, o examinare altfel nevinovată a băltoacelor lăsate în urmă de reflux și a faunei lor.